

Läget på energimarknaderna Biodrivmedel och fasta biobränslen

April, 2017

2017-04-10

Sammanfattning

I detta marknadsbrev redogörs för marknadsutvecklingen med spotpriser för både biodrivmedel och fasta biobränslen.

Marknadsbrevet beskriver även ett antal aktuella händelser. Ni kan bland annat läsa om att regeringen har tagit fram ett förslag om reduktionsplikt för minskning av växthusgasutsläpp från bensin och diesel, att energimärkning av fastbränslepannor införs från 1 april och att den rättsliga översynen av skogsvårdslagen förlängs.

Innehåll

Nyheter i korthet	2
Marknadsutveckling	6

Prisutveckling

Biodrivmedel, FOB i ARA, sek/liter		
Etanol T1	4,43	↑
Etanol T2	5,49	↓
FAME	7,14	↓
Fasta biobränslen, Cif ARA, sek/MWh		
Pellets	243	↑
Flis	198	↓

Datum för priserna:

Biodrivmedel: 31 mars

Fasta biobränslen: 5 april

Nyheter i korthet

Biodrivmedel

Implementering av ILUC-direktivet

Den europeiska marknaden för biodrivmedel formas framförallt av bränslekvalitetsdirektivet och förnybartdirektivet. Bränslekvalitetsdirektivet ställer krav på kvaliteter för olika typer av drivmedel, anger högsta inblandningsnivåer för biodrivmedel i bensen och diesel, samt ställer krav på minskade växthusgasutsläpp från biodrivmedel jämfört med fossila drivmedel. Förnybartdirektivet syftar till en utökad användning av förnybar energi och ställer upp målet att minst tio procent av den slutliga energianvändningen i transporter i varje medlemsstat ska utgöras av förnybara energikällor 2020.

I april 2015 röstade EU-parlamentet igenom det så kallade ILUC-direktivet (2015/1513/EU)¹. Det är ett direktiv som justerar innehållet i både bränslekvalitetsdirektivet och förnybartdirektivet. Ändringarna avser i huvudsak hur medlemsstaterna ska redovisa mängden förnybar energi i förhållande till förnybartdirektivets tio procent-mål. Direktivet ska implementeras i medlemsstaternas nationella lagstiftning senast 10 september 2017.

Regeringen har tagit fram en promemoria som heter ”Genomförande av ändringar i direktivet om förnybar energi – ILUC”. Promemorian innehåller bland annat nya definitioner av avfall och restprodukter och vissa ändringar kring kraven på minskning av växthusgasutsläpp från biodrivmedel. Den är ute på remiss mellan 17 mars och 19 april 2017. Den svenska regeringen har föreslagit att ändringarna ska träda ikraft så snart det är möjligt, vilket bedöms vara den 1 januari 2018.

Läs mer på regeringen.se

Reduktionsplikt för minskning av växthusgasutsläpp från bensen och diesel

Regeringen har tagit fram ett förslag till klimatpolitiskt ramverk för Sverige. Ramverket består av flera delar och lagförslag och har som övergripande mål att Sverige senast år 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser, och därefter uppnå negativa utsläpp.

En del av det klimatpolitiska ramverket anger att växthusgasutsläppen från inrikes transporter (utom inrikes luftfart som ingår i EU ETS) ska minska med minst 70 procent till 2030 jämfört med 2010. Regeringen har tagit fram ett förslag till reduktionsplikt i syfte att nå målet. Reduktionsplikten innebär en skyldighet att minska utsläpp av växthusgaser per energienhet från reduktionspliktig bensen eller reduktionspliktigt dieselbränsle genom inblandning av biodrivmedel. Reduktionsplikten ska skärpas successivt över tid och reduktionsnivåerna kommer att fastställas i lag för åren 2018 till 2020. Regeringen kommer att fastställa exakta reduktionsnivåer för åren därefter senare.

Då en reduktionsplikt i nuläget inte bedöms kunna kombineras med skattenedsättning måste de bränslen som omfattas av denna beläggas med full skatt. Reduktionsplikten bör kompletteras med fortsatt skattebefrielse, så långt det är möjligt, för höginblandade och

¹ Europaparlamentet och rådet, 2015a.

rena biodrivmedel samt biogas så att dessa biodrivmedels konkurrenskraft gentemot sina fossila motsvarigheter kan behållas.

I regeringens promemoria för reduktionsplikten finns förslag till en ny lag om minskning av växthusgasutsläpp från bensen och dieselbränsle och förslag till ändringar i lagen (1994:1776) om skatt på energi, vägtrafikskattelagen (2006:227), lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen samt lagen (2006:228) med särskilda bestämmelser om fordonsskatt. Promemorian är ute på remiss mellan 17 mars och 19 april 2017. Regeringen föreslår att reduktionsplikten i huvudsak ska träda i kraft den 1 juli 2018.

Läs mer på regeringen.se

Bonus-malus för personbilar, lätta lastbilar och lätta bussar

Ytterligare ett förslag som regeringen lämnat med bakgrund mot det föreslagna klimatpolitiska ramverket är ett bonus-malus system för lätta fordon. Syftet med bonus-malus systemet är att få till en omställning i nybilsförsäljningen så att s.k. miljöanpassade fordon gynnas. Miljöanpassade fordon med låga utsläpp av koldioxid föreslås få en bonus vid inköpstillfället, medan fordon med höga utsläpp av koldioxid föreslås få en högre skatt de första tre åren efter försäljning. De fordon som kommer att beröras av det nya systemet är nya personbilar, lätta lastbilar och lätta bussar. Bonus-malus systemet föreslås bland annat omfatta följande bestämmelser:

- Det högsta bonusbeloppet på 45 000 kronor ges till de bilar som släpper ut noll gram koldioxid. Det lägsta bonusbeloppet på 7 500 kronor ges till bilar som släpper ut högst 60 gram koldioxid. Gasbilar får en bonus på minst 7 500 kronor.
- För bensen- och dieseldrivna lätta fordon föreslås en förhöjd fordonsskatt (malus) under de tre första åren. För fordon som kan drivas med etanol eller annan gas än gasol tas ingen malus ut.
- För de fordon som inte omfattas av bonus-malus-systemet sänks gränsen för när koldioxidbeloppet tas ut till vad ett fordon vid blandad körning släpper ut i koldioxid per kilometer utöver 95 gram, vilket innebär en fordonsskattehöjning för de allra flesta.

Promemorian ”Ett bonus-malus-system för nya lätta fordon” är ute på remiss mellan 24 mars och 19 april 2017. Finansdepartementet ska också återkomma inom kort med ett förslag till ändrad beräkning av bilförmån med anledning av bonus-malus-systemet.

Läs mer på regeringen.se

Fasta biobränslen

Över 1 miljard från Klimatklivet

Klimatklivet är ett program som ska ge stöd till lokala klimatinvesteringar för att minska utsläppen av växthusgaser. Programmet sträcker sig över perioden 2015 - 2020 och omfattar 3,5 miljarder kronor enligt riksdagens budgetbeslut 2017. Klimatklivet hanteras av Naturvårdsverket.

Hittills har investeringsstöd om 1,1 miljarder kronor beviljats till 628 lokala klimatåtgärder inom ett antal olika åtgärds kategorier. Stödet utgör cirka 43 procent av den totala investeringskostnaden för åtgärderna. De åtgärder som beviljas investeringsstöd är de som beräknas ge de största utsläppsminskningarna samt uppfyller kraven på en viss utsläppsminskning per investeringskrona. Flest antal beviljade ansökningar har gått till upprättande av laddstationer och mest pengar har beviljats till projekt för biogasproduktion.

Energikonverteringar är den åtgärds kategori som fått mest pengar efter biogasproduktion. Åtgärder inom energikonverteringar handlar om att ersätta fossila bränslen med framför allt biobränslen. Exempel är konvertering från eldningsolja till bioolja, pellets eller bergvärmepump samt från fossilt till fjärrvärme eller biogas. Av 259 ansökningar har 89 beviljats stöd i denna kategori. Verksamheter som omfattas av handeln med utsläppsrätter är inte berättigade till stöd enligt Klimatklivsförordningen.

Källa: naturvardsverket.se

Energimärkning av fastbränslepannor

Från och med 1 april 2017 ska pannor för fasta bränslen, som pellets, briketter och ved, ha energimärkning. Kravet gäller för nya produkter som sätts in på marknaden i ett EU-land och avser pannor som ger en värmeeffekt upp till 70 kW, vilket främst omfattar villapannor.

Tanken är att energimärkningen ska synliggöra produktens energianvändning och underlätta för konsumenter som vill göra energismarta val. Märkningen är gemensam för alla EU-länder och många andra uppvärmningsprodukter som elpannor och värmepumpar har haft krav på energimärkning sedan 2015.

Det är den som tillverkar eller importerar pannan som ska ta fram och tillhandahålla energimärkningsetiketten. Återförsäljare ska se till att pannan märks med etiketten när den visas upp vid försäljning. Produktinformationen ska innehålla uppgifter om bland annat säsongsmedelverkningsgraden, vilket anger pannans energieffektivitet. På så sätt ska det gå att jämföra pannor med samma energiklass för att hitta den panna som har bäst prestanda.

För att minska utsläppen från småskalig eldning kommer energimärkningen att kompletteras med ekodesignkrav som träder i kraft år 2020. Ekodesignkravet innebär att pannorna måste både vara effektiva och ha en bra luftreningsteknik, som ger låga utsläpp av miljö- och hälsoskadliga ämnen, för att få säljas inom EU.

Källa: energimyndigheten.se

Förlängd utredningstid av skogsvårdslagen

Regeringen tillsatte i november 2015 en utredning för att göra en rättslig översyn av skogsvårdslagen. Syftet är att få en tydligare lagstiftning i vissa frågor. I utredningens uppdrag ligger bland annat att föreslå vem eller vilka som bör ha ansvaret när det gäller skyldigheter inom skogsvårdslagstiftningen, identifiera behov av tydliggörande av bestämmelser om överklagande i skogsvårdslagen samt att analysera om det bör införas en bestämmelse i skogsvårdslagen som straffbelägger oriktigt lämnade av uppgifter.

Fredrik von Arnold utsågs som ny utredare i november 2016 efter att den förre utredaren fått lämna sitt uppdrag. I och med att en ny utredare fick tillsättas har nu regeringen beslutat att förlänga utredningen till den 15 oktober 2017.

Källa: regeringen.se

Rapport om stubbskörd klar

När intresset för att utvinna bioenergi från stubbar ökade under 2000-talet inleddes ett forskningsprogram för att utreda för- och nackdelar med en storskalig stubbskörd. Forskare från fyra universitet² och Skogforsk har därför under åtta år studerat hur stubbskörd påverkar mark, växter, svampar, smådjur, växthusgaser, kväveutlakning, kvicksilver och skogsproduktion och nu lämnat sin slutrapport.

Den största fördelen med stubbskörd är att klimatpåverkan blir mindre än om man eldar med fossila bränslen i värmeverken. Det beror på att stubbar som lämnas kvar i skogen avger koldioxid när de bryts ned. Om man eldar med fossila bränslen i ett värmeverk avges således koldioxid från både fossilbränslet och stubbarna som är kvar i skogen. Med stubbskörd blir det bara koldioxidutsläpp från stubbarna när de eldas.

Om stubbskörden begränsas till 10 procent av alla hyggen så är risken för att arter ska dö ut liten. Stubbrytningen får därför inte bli för intensiv sett till ett helt skogslandskap, men på ett enskilt hygge kan praktiskt taget alla granstubbar som står på fast mark, bortsett från olika hänsynsytor, skördas. Ytterligare resultat från forskningsprogrammet är att stubbskörd:

- ökar den naturliga föryngringen av björk och tall
- inte påverkar virkesproduktionen i nästa skogsgeneration
- inte ökar koncentrationen av metylkvicksilver i avrinnande bäckvatten
- omrörningen i marken minskar utsläppen av koldioxid, lustgas och metan
- kan minska spridningen av rotröta
- minskar mängden bärris på unga hyggen
- i något fall har lett till ökad kväveutlakning

Att skörda och flisa stubbar är förhållandevis kostsamt och i dagsläget sker nästan ingen stubbskörd i Sverige. Värmeverken har tillgång till billigare bränslen men om marknadsförutsättningarna ändras och en ökad stubbskörd skulle bli aktuell finns i och med resultaten en kunskapsbas att utgå ifrån.

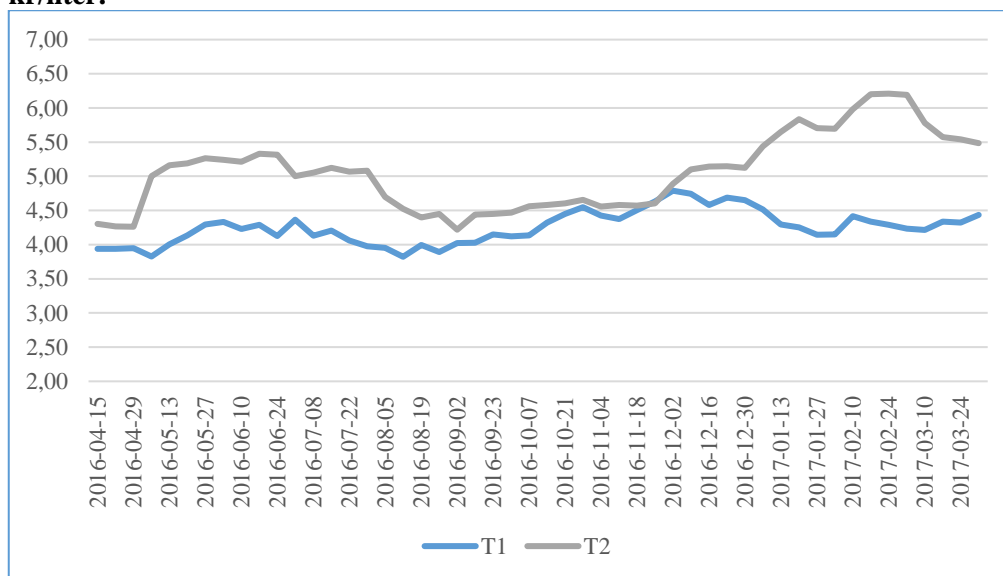
Källa: slu.se

² SLU, Uppsala universitet, Lunds universitet och Umeå universitet

Marknadsutveckling

Biodrivmedel

Prisutveckling för T1- och T2-etanol³, FOB⁴ i ARA⁵, löpande priser angivet i kr/liter.

Källa: F.O. Licht, 2017.

De prisfluktationer som uppstått för T2-etanol efter sommaren 2016 kan till stor del härledas till att utbudet av europeisk etanol varierat. Anledningen är att Europas största etanolproducent Abengoa Bioenergy haft ekonomiska problem. På grund av detta har företaget ömsom startat upp och stängt ner produktionen vid sina anläggningar vilket gett fluktationer i utbud och pris. Priset på T2-etanol steg under årets första månader på grund av ökad efterfrågan och inblandningsgrad i bensin runt om i Europa. En betydande del av efterfrågan kommer från den spanska marknaden.

Priset på T1-etanol har varit mer stabilt under det senaste året och rört sig mellan 3,8 kr per liter som minst och 4,9 kr per liter som mest. I mitten av mars låg priset på 4,3 kr per liter.

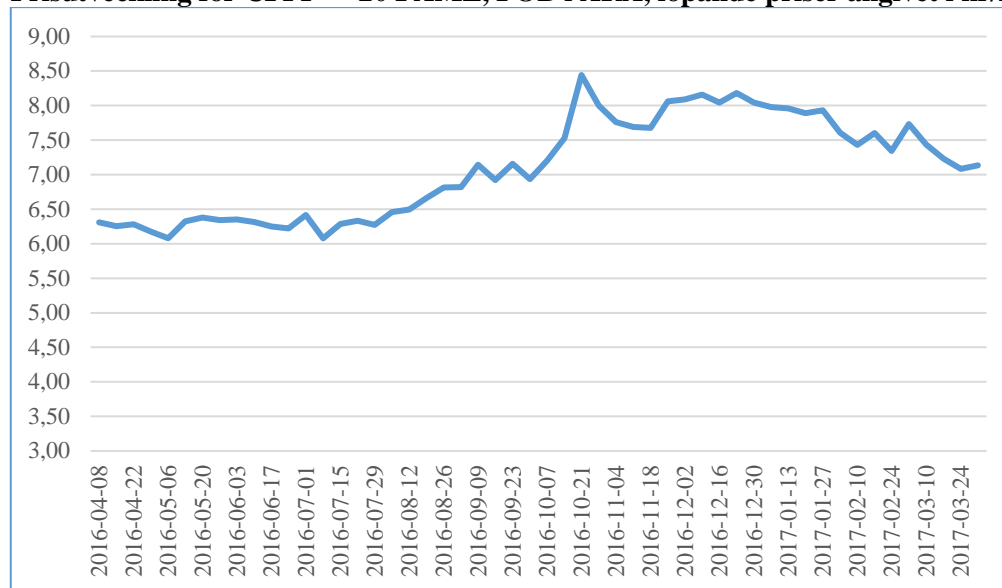
³ T1 är importerad etanol från t.ex. Brasilien och USA (exklusive tull) medan T2 är europeisk etanol eller etanol från länder utan tullar till EU. I princip är det endast länder under "Everything But Arms"-avtalet som inte har tullar till EU. Dessa länder har av olika orsaker, ofta naturkatastrofer, tillfällig tullfrihet till EU för allt utom vapenexport. Priserna är ett genomsnitt från hamnarna i Rotterdam, Antwerpen och Amsterdam (ARA). FOB är en INCO-term och betyder Free On Board, d.v.s. ingen transport, försäkringar etc. ingår i priset.

⁴ INCO-term och betyder Free On Board, d.v.s. ingen transport, försäkringar etc. ingår i priset.

⁵ Genomsnittspris från hamnarna i Rotterdam, Antwerpen och Amsterdam (ARA).

Prisutveckling för CFPP⁶ – 20 FAME, FOB i ARA, löpande priser angivet i kr/liter.

Källa: F.O. Licht, 2017.

Det europeiska spotpriset på biodiesel utgörs till stor del av råvarukostnader men också av avtal, valutakurser och vinstmarginaler. Råvarukostnaden varierar beroende på hur utbudet och efterfrågan ser ut och varierar därför över tid.

Europeisk biodieselnötering anges som FOB i ARA. I slutet av oktober 2016 var priset uppe på 8,4 kr per liter, vilket är den högsta noteringen sedan 2011. Sedan dess har priset långsamt sjunkit tillbaka igen. Efterfrågan på FAME sjönk i början av 2017 till följd av låga priser på fossila drivmedel och ändrade skattesatser i europeiska medlemsstater. Då efterfrågan minskar sjunker också priset.

⁶ Cold filter plugging point.

Fasta biobränslen

Pelletspris enligt cif⁷ ARA⁸, SEK/MWh, löpande priser.

Källa: Argus Media, 2017.

I början av mars var pelletspriset enligt cif ARA 238 SEK/MWh för att i inledningen av april ha gått upp till 243 SEK/MWh. Uttryckt i dollar/ton är det tionde veckan i följd som priset har gått upp för att den 5 april noteras på 127 dollar/ton.

Det är fortfarande ett begränsat utbud av omedelbara leveranser som får spotpriserna att stiga. Samtidigt är det ytterst få affärer som nu genomförs för leverans inom 90 dagar då de flesta marknadsaktörer är relativt välbalanserade. Istället har fokus flyttats mer till diskussioner om priser och leveranser längre fram i tiden.

⁷ CIF står för Cost, Insurance, Freight – dvs kostnader för transport och försäkring ingår i priset.

⁸ ARA står för Amsterdam, Rotterdam, Antwerpen – dvs ARA anger platsen där varan/priset noteras.

Flispris enligt cif NWE⁹, SEK/MWh, löpande priser.

Källa: Argus Media, 2017.

Flispriset enligt cif NWE var i inledningen av mars 204 SEK/MWh och har till i början av april sjunkit till 198 SEK/MWh.

⁹ NEW står för North West Europe